

Interjú: Phil Chandler angol méhészt, szakíróval

Talán nem is a méhek „hibásak” ...

Lehet, hogy Magyarországon túl sokan akarnak megélni a méhekéből, illetve „csak” a méhészkedésből?

KISGYŐR. A bioméhészetről tartott előadást, illetve tanfolyamot a közelmúltban Kisgyőrben az angol méhészt, szakíró: Phil Chandler, aki az Észak-Magyarországnak is interjút adott.

Mi indította arra, hogy a méhészkedés új útját keresse?

PHIL CHANDLER: Az volt az alapvető aggályom, hogy mi, méhészek több kárt okozunk, mint hasznot, ami abból fakad, hogy a méhészek szükségletei meghaladják a méhek teljesítményét. Ezen felül a méhészkedés mára túl komplikáltta vált, továbbá a szintetikus vegyszerek és gyógyszerek használatán alapul.

Mi jelenti az ön által terjesztett új fajta méhészkedés alapjait?

PHIL CHANDLER: A legfőbb alapelv: a méhek életébe - célunk elérése érdekében - a lehető legkisebb mértékben avatkozunk be, ne háborgassuk őket. Ne tegyünk semmit a kaptárba, ami árthat nekik, ám biztosítsunk mindent, ami számukra nélkülözhetetlen. Mindenekfelett pedig hallgassuk a méheket, és hallgassuk rájuk, s hagyjuk, hogy ők vezessenek bennünket. Az a feladatunk, hogy tőlünk telhetően ezen alapelvek szerint járjunk el.

Mi az, amit ön eltanult megfigyelésük során a méhektől?

PHIL CHANDLER: Az első, hogy telen a méheknél hagyom a mézet, s nem veszek el tőlük, csak tavasszal, így biztosan marad nekik annyi, amennyi az átteleltetéshez szükséges. A második, hogy az általam használt kaptárakban (nem a saját fedezésem, csupán átvettem) a méhek saját igényük szerint tudják megépíteni a lépet.

Mi jellemzi az ilyen kaptárt, miben különbözik alapvetően az eddig elterjedtektől?

PHIL CHANDLER: Abból indultunk ki, mit csinálnak a méhek az általuk választott lakóhelyen, azaz a faodúban? Meghatározó különbség, hogy mi mindent megteszünk annak érdekében, hogy a faodúban fellelhető körülményeket, légkört - a hőmérsékletet, az illatot, ezen belül a feromonokat, a páratartalmat - zavartalanul biztosítsuk a számukra. Például az általam használt kaptároknál nem a tetejéig el-távolításával kíméljük meg, mi a helyzet odabenn, mert azzal megváltozhat a benti légkör, s attól agresszívekké válhatnak a méhek, hanem a kaptár oldalán lévő ablakon, vagy a végeknél kukucskálhatunk be, amit a méhek is nyugodtabban fogadnak. A mi szelíd módszereinkre ők is szelíden reagálnak.

Úgy hallottam, hogy lényeges különbség van a kaptárak anyagában, azaz a favastagságban is.

PHIL CHANDLER: A méhek kicsit hasonlítanak ránk, emberekre. Annyiban mindenképp, hogy a testhőmérsékletüket a miénket megközelítő, 35 Cel-

Phil Chandler

FOTÓ: MAGÁNARCHÍVUM

sus-fokon kell tartani, aminek legfőbb szerepe a fiasításban van. (Megjegyzem, a méhek a megfelelő hőmérsékletet nem a szárnyuk rezegtetésével tartják fenn a lépsejtekből, mint azt sokan gondolják, hanem a szárnyizomzatuk vibrálásával.) A jó kaptár felülről szigetelt, legalább két centiméter vastag fából készül, kétszer olyan vastag, mint az általában elterjedtek.

Hallottam olyan vélekedést, hogy a méhek vesztét az atkák elszaporodása okozza.

PHIL CHANDLER: Az atka is okozhat problémát, de szerintem nem elpusztítani kell az atkát, hanem olyan feltételeket kell teremteni a kaptár belsejében, amely elveszi az atkák kedvét az elszaporodástól. Ezt legin-

kább a 32 Celsius-fok fölötti hőmérséklet biztosításával érhetjük el, mert e fölött nem szeretnek szaporodni. Vagyis, ha kellő hőfokon tartjuk a méheket, ez alapból segít. A saját kaptáiraiban a méhek maguktól kisebb sejteket építenek, mint a műlépsejtek. Ezen túlmenően a kaptárban helyet adok olyan élőlényeknek, amelyek az atkák természetes ellenségeinek helyet ad. Ebben az „ökopadlóban” a korhadó faágak, levelek között, mint a faodúban is, megbújnak az említett mikroorganizmusok.

Magyarországon találkozott itteni méhészekkel. Milyen alapvető különbségeket szűrte az angol és a magyar méhészkedés között?

PHIL CHANDLER: Abból, amit hallottam (pár napos tartózkodásom során a kisgyőri előadássorozat előtt még Debrecenben jártam), úgy tűnik, hogy mind a méhészetek, mind a méhek sűrűsége nagyobb Magyarországon, mint Angliában. Különbség mutatkozik abban is, hogy az önköz hazájában a különböző virágzási idők és az itteni gazdálkodást jellemző kiterjedt monokultúrák miatt szélsőséges a hordási görbe, a méhészek pedig ennek megfelelően igyekeznek költöztetni a méheket, hogy külön akácmezűk, napraforgóműzük, repceműzük stb. legyen. Angliában nincs aszály, s mivel nem jellemzőek a monokultúrák sem, a virágzás is egyenletes.

Ennek megfelelően ott - legálábbis, ahol én élek (Totnesben) - a vegyes virágműz a jellemző. A mezőgazdaságot és a méhészetet nem lehet külön kezelni, mert egymásra épülő tevékenységek. A méhek a minél nagyobb viráglegelőt kedvelik, még akkor is, ha az óriás területeken egyféle növényből áll, ilyenkor többszörös intenzitású a hordás.

Sokan kongatják meg a méhek, a méhészet felett a vészharangot. Ön szerint megfordítható még a folyamat?

PHIL CHANDLER: Hiszek abban, hogy megállítható a méhek pusztulása, de ahhoz azonnali reform szükséges. El kell fejleszteni a vegyszeres gazdálkodást, ami nyilván nem megy egyik napról a másikra, de legalább fokozatosan át kell térni a természetes gazdálkodásra. Ugyanez vonatkozik a méhészetre is.

Utalt arra: Magyarországon nagyobb a méhek és a méhészek sűrűsége is, mint Angliában. Lehet, az is baj, hogy nálunk túl sokan akarnak ebből, esetleg csak ebből megélni?

PHIL CHANDLER: Óvakodom attól, hogy a helyi viszonyok ismerete nélkül tegyek megállapításokat, de bizonyára előnyösebb, ha a méhészet része a gazdálkodásnak, s nem csak ebből akarnak megélni. Különben fennáll a veszélye, hogy a méhészek a szerint cselekednek, ami rövid távon nekik jó, de a méheknek nem. Hosszú távon pedig senkinek sem.

SZALÓCZI KATALIN
katalin.szaloczi@eszak.hu

Vannak optimista cégvezetők

Gazdasági stabilitással, illetve bővüléssel számol a magyar vállalatvezetők többsége.

BUDAPEST. Gazdasági stabilitással, illetve bővüléssel számol a magyar cégvezetők kétharmada. A vállalatok döntő többsége a munkatársak megtartását és új munkaerő felvételét tervezi a következő egy évben.

„A régiós trendet követve jelentősen növekszik a tranzakciós aktivitás a magyarországi cégvezetők körében is. Az akvizíciós piac élénkülésére utal, hogy a hazai vállalatok az idei évhez képest kisebb

értékű, de jóval több tranzakciót terveznek a következő 12 hónapban” - mondta Dezse Margareta, az EY Tranzakciós Tanácsadási Szolgáltatások Üzletágának vezető partnere.

Növekvő teljesítmények

A megkérdezett hazai vállalatvezetők mintegy 70 százaléka szerint továbbra is stabil vagy növekvő lesz a magyar gazdaság teljesítménye. A válaszadók 76 százaléka szintén bizalommal tekint a hazai akvizíciós piac kilátásaira, globális szinten pedig a válaszadók mindegyike javulást illetve stabilizálódást prog-

nosztizál a következő évre. A felmérésben részt vevő hazai cégvezetők 96 százaléka a jelenlegi dolgozói létszám megtartására, illetve bővítésére készül a következő tizenkét hónapban, amely szintén egyértelmű javulást jelent a hat hónappal korábbi tervekhez képest. A saját vállalatuk növekedésében bízó aránya az elmúlt fél évben is jóval dinamikusabban nőtt Magyarországon, mint világszerte: a megkérdezett hazai cégek 68 százaléka a bővítésre fókuszál, ami közel 20 százalékkal haladja meg a nemzetközi várakozásokat. **ÉM**

SZOCIÁLIS ÉTKEZTETÉS

Az Arany Kanál Szociális Étkeztető Szolgálat kedvezményes étkeztetést biztosít

NYUGDÍJASOK, ROKKANTNYUGDÍJASOK RÉSZÉRE!

EGY EBÉD ÁRA KISZÁLLÍTÁSSAL:

395 FT/EBÉD/FŐ

A és B menü választási lehetőséggel!

Az igénybevétel feltételeiről érdeklődjön a **06-46/785-336** v. **06-46/785-301** telefonszámon v. **személyesen**

a Miskolc, Dankó Pista utca 1. Fsz/3 irodánkban (Mindszent tér mellett)

(hétköznap: 8-15 óráig). Várjuk hívását!

76823

Napi menü

Régiposta Kisvendéglő

Miskolc, Kazinczy u. 14.
Tel.: 06-46/382-282 Mobil: 06-20/379-3625
Egy menü ára: 790 Ft

Savanyú káposztaleves

Rántott halfilé, rizs, tartár, beigli

OTP-, MKB STÉP kártyát, ERZSÉBET utalványt, üdülési csekket, étkezési utalványokat elfogadunk!
Nálunk az étkezési utalványok elfogadhatók!
A napi menü foglaltól ár: 1000 Ft/edény

Érkeznek az új hűségkártyák

Kedves Előfizetőink!

Nagyszabású Hűségprogramunkat folytatjuk! **Hűség előfizetőink* részére** ez év végén - még az ünnepek előtt - ingyenes, külföldön megújult, névre szóló **Hűségkártyát küldünk**. Az új kártya az átvétel pillanatától 2015 végéig kedvezményes vásárlásra jogosítja hűség előfizetőinket és azok közvetlen családtagjait a Hűségprogramban részt vevő elfogadóhelyeken.

Az aktuális akciókat és a kedvezményeket adó elfogadóhelyek listáját megtalálja az **Észak-Magyarországban** havonta legalább egy alkalommal, illetve azokról a folyamatosan frissülő weboldalunkon (**www.eszak.hu/husegkartya**) is tájékozódhat.

A kártyaelfogadó partnereinkről a keddenként megjelenő Hűségoldalon olvashatnak friss híreket.

Köszönjük, hogy előfizeti lapunkat! Az új Hűségkártyát fogadja szeretettel, használja rendszeresen, eredményesen!

A Hűségkártyával kapcsolatban felmerülő kérdéseit, illetve ha nem kapott Hűségkártyát, jelezze felénk, kollégáink szívesen állnak rendelkezésére. Elérhetőségeink: **+36-40-424-424**, husegprogram@eszak.hu A Hűségkártyát terjesztőhálózatunkon keresztül kézbesítjük.

*A hűségkártyát kizárólag az egy éven túli, vagy éves szerződéses rendelkező előfizetők számára bocsátottuk ki.

Hűségét értékeljük!

www.kia.com

KIA cee'd limitált széria prémium felszereltséggel
Egyedülálló feltételekkel

MÁR
2,5% THM-TŐL!

7 EV KIA GARANCIA

KIA

Ünnepeljen együtt a KIA-val!

A jelen kalkuláció az MKB-Euroleasing Autóleasing Zrt. forint alapú, változó kamatozású, zártvégű pénzügyi lízing alánálta alapján készült. A feltüntetett 2,5%-os THM kalkuláció az akciós részt vevő Kia cee'd 1.4 benzines Limitált Prémium modellre készült, 50%-os kezdő befizetés, valamint 5 éves futamidő figyelembevételével. Ezen ajánlat teljes körű csoco megkötése mellett érvényes. A finanszírozási ajánlat visszavonásig és kizárólag az akciós részt vevő modellekre érvényes. Az MKB-Euroleasing Autóleasing Zrt. alávetette magát a lakosság részére hitelek nyújtó pénzügyi szervezetek ügyfelekkel szembeni tisztességes magatartásáról szóló Magyarországi Kódexnek. A THM meghatározása az aktuális feltételek, illetve a hatályos jogszabályok figyelembevételével történt, és a feltételek változása esetén változott modell, kezdőbefizetés nagysága, futamidő hossza, stb.) a mértéke módosulhat. A THM értéke nem tükrözi a lízing kamatkockázatát. A képeken feltüntetett gépkocsik kizárólag illusztrációk, azok felszereltségükben eltérhetnek az akciós szereplő modellektől. A hirdetés nem minősül konkrét ajánlattételnek, annak célja a figyelemfelkeltés. Az akció és a garancia konkrét részleteiről érdeklődjön a márkakereskedéseinkben. Üzemanyag-fogyasztás (kombinált) a Kia cee'd 1.4 benzines modellre: 3,7-6,0 l/100 km, CO₂-kibocsátás (kombinált): 97-139 g/km. Minden üzemanyag-fogyasztási adat az Európai Parlament és Tanács 715/2007/EK rendeletével összhangban elvégzett, hivatalosan jóváhagyott tesztek alapján, modellek közötti összehasonlítási céljából. A tesztadatok nem tartalmaznak semmilyen garanciát az adott gépjármű valós üzemanyag-fogyasztásáról. A 7 év/150 000 km garancia érvényes az EU tagállamokra (valamint Norvégia, Svájc, Izland és Gibraltar területén).

Univer-Car Kft.
3527 Miskolc József A. u. 62/A
Tel.: 06-46/502-980
www.univercar.hu